

J. R. Elyachar Center
for Studies in
Sephardic Heritage

Center for the Study of Conversion
and Inter-Religious Encounters

האגודה הישראלית
לחקר דתות
THE ISRAELI ASSOCIATION
FOR THE STUDY OF RELIGIONS

מרכז חיים הרצוג לחקר המזרח התיכון והדיפלומטיה
מركز حياج هرצוע للدراسات الشرق الأوسط والديبلوماسية
THE CHAIM HERZOG CENTER FOR MIDDLE EAST & DIPLOMACY

גבולות בדת

הכנס השנתי החמישי של האגודה הישראלית לחקר דתות

בשיתוף

המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים, מרכז חיים הרצוג לחקר המזרח התיכון והדיפלומטיה,
ומרכז אלישר לחקר מורשת יהדות ספרד והמזרח, באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

יום רביעי, כ"ד באייר תשפ"ב, 25 במאי 2022

14:45-16:30 מושבים מקבילים ג'

ג'1: הריקוד החסידי על הגבול

- אולם הסנאט, בניין מינקוף (74A)
יו"ר: פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
1) מעשה מקבלת התורה המגולמת בנזף - המסת גבולות, טרנססובטנייה ואינקורציה
ב'מעשה מהלחם' לר' נחמן מברסלב
ד"ר איילת נאה (השירות הפסיכולוגי האוניברסיטה העברית בירושלים)
2) חקל תפוחין קדישין - חוץ העיר מרחב לימינאלי
ד"ר רועי הורן (חוקר עצמאי)
3) אוצר החיים לר' יצחק אייזיק מאקאמרא: על הגבול שבין קבלת האר"י לחסידות
ד"ר ליאור זקס-שמואלי (אוניברסיטת בר-אילן)
4) המגיד מקוד'ניץ - בין חדשנות רעיונית לשמרנות ליטררית
ד"ר צחי הרשקוביץ (אוניברסיטת בר-אילן)

ג'2: גבולות בדת וברוחניות בישראל

- חדר 304, בניין דילר (74)
יו"ר: פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (המכללה האקדמית צפת ואוניברסיטת חיפה)
1) ההלכה היהודית ככלי לכיסוס גבולות: גבולותיה של מדינת ישראל
במשנתו של הרב שלמה גורן
ד"ר ירון זילברשטיין (המכללה האקדמית לחינוך חמדת הדרום)
2) אקטיביזם חינוכי חרדי: מהפנות מול שמרנות
מר שי קציר (אוניברסיטת חיפה)
3) 'אינדיאניות' בישראל - הגבול שבין אותנטי לחיקוי, בין ההיסטורי לעכשווי ובין
המקומי לגלובלי
מר עידן עדות (אוניברסיטת תל אביב)
4) The Religion/Faith Distinction: The Case of Native-born Israeli Jewish
Believers in Yeshua
Ms. Stephanie Colley (University of Haifa)

ג'3: גבולות ביהדות בימי הביניים והעת החדשה

- חדר רתם, בית הסטודנט (70)
יו"ר: ד"ר ניחם רוס (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
1) חוצים את הגבול הדתי, נשארים בבית
ד"ר משה יגור (אוניברסיטת בר-אילן)
2) 'ולספר כל אחד מעשיו לפניו' - הוידוים ההדדיים בחבורות המקובלים בצפת
במאה ה-16 ד"ר איל דודסון (המכללה האקדמית הרצוג ומכללת אורות ישראל)
3) חוליה חדשה בשרשרת הדורות: פריצת חומות המסורת או הרחבת גבולה?
ד"ר ניחם רוס (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

ג'4: קדושה, גבול ועלייה לרגל בארץ הקודש

- חדר 326, בניין דילר (74)
יו"ר: פרופ' סרג' רוזר (האוניברסיטה העברית בירושלים)
1) לאן נולח את הקדושה? שאריות פולחן ותורת הקדושה של התנאים
ד"ר הלל מאלני (המכללה האקדמית הרצוג ואוניברסיטת בר-אילן)
2) אתרי העלייה הנוצריים לרגל בשלהי העת העתיקה סביב ים כנרת:
היבטים דתיים - ארכיאולוגיים
גב' ברברה אסטאפורובה (אוניברסיטת תל אביב)
3) עמק הקדרון בירושלים: גבול הקודש ונתיב חציית גבולות ובגאולה
מר רן בר-יעקב (אוניברסיטת חיפה)
4) The Land of Israel as a No Entry Place in the Religious Journey of Mar
Yaret
Prof. Aryeh Kofsky (University of Haifa)
and Prof. Serge Ruzer (Hebrew University of Jerusalem)

ג'5: גבולות בהגות יהודית במאות העשרים והעשרים-ואחת

- חדר 348, בניין צוקר, גולדשטיין-גורן (72)
יו"ר: ד"ר נעה לאה כהן (מכללת אמונה-אפרתה - המכללה האקדמית לחינוך
ולאמנויות, ומכון מופ"ת)
1) התגובות התיאולוגיות לאתגר הויטגנשטיאני בדבר גבולות השפה
מר נועם אורן (האוניברסיטה העברית בירושלים)
2) דת יהודית אורתודוקסית בעולם פוסטמודרני - עיון בהגותם של הרב שמעון
גרשון רוזנברג (שב"ד) ושל הרב מנחם פרום על דת ודתיות בגבול בין מהותנות
לפוסטמודרניות
מר אביחי לוי (אוניברסיטת בר-אילן)
3) 'תהו ובהו של עצמו': הממד המוסרי של חוית-הקצה בדרכו החסידית של ר' אשר
פריינד ויחסו בין המיסטי לטראגי בדיונים אודות הדת במאה העשרים
מר תום פרנס (האוניברסיטה העברית בירושלים)

חברי ועדת הכנס: אורי שחר, אורית ואקנין-יקותיאל, אירית אורבך,
דניאלה טלמון-הלר, חביבה פדיה, ג'קי פלדמן ושי פרום.

א'5: גבולות בספרות חז"ל ומחוצה לה

- חדר 504, בניין הספרייה (22)
יו"ר: פרופ' מיכל בר-אשר סיגל (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
1) טבי חוצה הגבולות ד"ר צחי כהן (הקרית האקדמית אונג)
2) על גבולות ומרחבי גבול בהלכה היהודית
ד"ר עמוס ישראל (המכללה האקדמית ספיר)
וד"ר תמר אריאלי (המכללה האקדמית תל חי)
3) פרשנות חוצת גבולות: פירושו של הירוימוס לספר בראשית ומקורותיו החז"ליים
מר עוז טמיר (האוניברסיטה העברית בירושלים)

12:45-14:30 מושבים מקבילים ב'

ב'1: גבולות ומעבר גבולות בתולדות יהדות האורתודוקסית בעת
החדשה

- אולם הסנאט, בניין מינקוף (74A)
יו"ר: פרופ' ג'קי פלדמן (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
1) הצבת גבולות וחצייתם באורתודוקסיה היהודית בהונגריה בעת המודרנית
ד"ר יהודה הרטמן (אוניברסיטת בר-אילן)
2) בין שני עולמות: החוזרים בתשובה בתווך שבין חילוניות לחרדיות
מר דרור יהב (אוניברסיטת בר-אילן)
3) גבולות חברתיים ופוליטיים בין הממסד הרבני בישראל לבין התנועה הקונסרבטיבית
ד"ר מנחם קרן קרץ (חוקר עצמאי)
4) השפעות חוצת גבולות של הפוסק החרדי-חסידי הרב אשר וייס
ד"ר אלי פישר (אוניברסיטת תל אביב ואוניברסיטת חיפה)

ב'2: הגויים צרפתיים מותחים את הגבול

- חדר 304, בניין דילר (74)
יו"ר: פרופ' חנוך בן פזי (אוניברסיטת בר-אילן)
1) מושג הזמנית בפילוסופיה של גבריאל מרטל
גב' יעל צ'רניאק (אוניברסיטת בר-אילן)
2) לוינס והזנת הגבול
מר בן לנדאו (אוניברסיטת בר-אילן)
3) קו הגבול: אוניו מיסטיקה ולוגיקת זהות
פרופ' שלומי מעולם (אוניברסיטת בר-אילן)
4) גבולות ומרחבים לימינאליים בהגותו של ז'אק דרידה
ד"ר צביה פרנק ויגודה (אוניברסיטת בר-אילן)

ב'3: גבולות באסלאם

- חדר רתם, בית הסטודנט (70)
יו"ר: פרופ' דפנה אפרת (האוניברסיטה הפתוחה)
1) ערעור גבולות הז'אנר הספרותי וביצור גבולות הדת: על ספרות, הלכה ומשפט משווה
ד"ר נרי ישעיהו אריאל (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואוניברסיטת בר-אילן)
2) מיסוד החוויה המיסטית והתוויות גבולות ההשתייכות לקהילות הצופיות:
מבט מעולמם של שוח"ים צופים במרחב הסורי המדיבלי
פרופ' דפנה אפרת (האוניברסיטה הפתוחה)
3) המשיח יושב בכלל הטורקי: תנועתו של עדנאן אוקטר
ד"ר אפרת אביב (אוניברסיטת בר-אילן)

ב'4: גבולות בדת וברוחניות במערב העכשווי

- חדר 326, בניין דילר (74)
יו"ר: ד"ר שי פרוו (אוניברסיטת חיפה והאוניברסיטה הפתוחה)
1) מדיטיציה בעין המחקר הרפואי - על הגבול בין רוחני למדעי
פרופ' מריאנה רוח-מדבר שפירא (המכללה האקדמית צפת ואוניברסיטת חיפה)
וגב' אורית קוטלר (האוניברסיטה הפתוחה)

2) Antisemitism, Islamophobia and Attitudes towards Minority Groups:
Disaffiliation and Tolerance

Ms. Nadia Beider (Hebrew University of Jerusalem)

- 3) שמות יהודיים וגבולות חברתיים באר"ב
ד"ר דינה רוינסקי (אוניברסיטת ייל)
4) איבדנו כל גבול? הסוציולוגיה של הדת תחת כנפי הפרדיגמה הפוסט-חילוניות
ד"ר הגר להב (המכללה האקדמית ספיר)

B5: Liminality in the Near East, Balkans and Ethiopia Between
Antiquity and the Early Modern Period

חדר 504, בניין הספרייה (22)
יו"ר: ד"ר אורי שחר (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

- 1) Overstepping the boundary, Ascension to Heaven in Antiquity
Mr. Ran N. Afek (Tel Aviv University)
Dr. Bojana Radovanović (Radboud University Nijmegen)
2) Beyond the Sefardi - Ashkenazi Borders: A glance
at the Ottoman Balkan
Dr. Tirza Kelman (Ben-Gurion University of the Negev)
3) Changing Faiths: Between Christian Monasticism
and Judaic Messianism - The Story of Qozmos
Mr. Mauricio Lapchik Minski (Ben-Gurion University of the Negev)

08:45 התכנסות וקפה ברחבת

אולם הסנאט (בניין 17 מינקוף, קומה 1-)

09:15 מושבים מקבילים א'

11:00 הפסקה

11:15 מושב המליאה - ברכות נציגי האגודה והאוניברסיטה,
הענקת פרסי ורבולוסקי ופרס ע"ש חוה לצרוס-יפה

12:00 ארוחת צהרים קלה ברחבת אולם הסנאט בניין מינקוף

12:45 מושבים מקבילים ב'

14:30 הפסקה

14:45 מושבים מקבילים ג'

16:30 נסיעה לדימונה, ביקור בחגיגת הפסח

של קהילת העבריים (בהרשמה מראש ובתשלום)

פירוט המושבים המקבילים

9:15-11:00 מושבים מקבילים א'

א'1: גבולות בדתות האברהמיות: בין קדושה, מציאות, ודמיון

- מטעם המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים
אולם הסנאט בניין מינקוף (בניין 74)
יו"ר: פרופ' דניאלה טלמון-הלר (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
1) 'עד היכן היא בכל?' - יצירת זהות רבנית באמצעות תחית גבולות
במרחב המסופוטמי
מר עומר שדמי (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
2) 'הגבל את ההר וקידשתו': על ראיית האל וגבולותיה במקרא
ד"ר אריאל סרי-לוי (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
3) הקו הדק בין קדושה ושרלטנות: מאבק על סמכות דתית והשפעה
באסלאם של ימי הביניים
ד"ר אור אמיר (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
4) רומא כמרידיאן: העולם וחלוקתו בדמיון הישועי במאה השבע-עשרה
ד"ר יובל גבעון (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)

א'2: גבולות דתיים בתרבויות סין ויפן: מבט פילוסופי, אנתרופולוגי וספרותי

- מטעם מרכז תל חי לחקר דתות
חדר 304, בניין דילר (74)
יו"ר: ד"ר אירית אורבך (אוניברסיטת תל אביב)
1) אחדות הפוליטיקה והדול התנסות הדתית של הפרט בתרבות הסינית
ד"ר גדי ישי (המכללה האקדמית תל חי)
2) חוזי העתידות ומגשרי העולמות ב"רשומות המזרח של יאוו-ג'א"י"
ד"ר סופיה כץ (המכללה האקדמית תל חי)
3) תהליך ההמרה של חברי הקהילה היפנית Konohana Family Community
ד"ר שחר ליליה גריפין (אוניברסיטת קיוטו)
4) הווידי כבול: טקסי הודאה ומחשבת הריקות בבודהיזם המהאיאנה
ד"ר איתן בולוקן (אוניברסיטת תל אביב)

א'3: גבולות במחזאות, ספרות, אָמנות ואָמנות יהודית

- חדר רתם, בית הסטודנט (70)
יו"ר: ד"ר טפת הכהן-ביק (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
1) 'בירושלים למדתי להכיר את הנצרות בראשיתה כמשיחיות יהודית':
'הבעיה הפאולינית' בדומה 'פאולוס בין היהודים' של פרנץ רופל
גב' ענת וארון (אוניברסיטת בן-גוריון בנגב)
2) החיה בבית הכנסת: קפקא והיהדות
ד"ר גתית הולצמן (המרכז האקדמי לוינסקי-וינגייט)
3) סיפיות ביצירתם של אמנים חוזרים בתשובה
ד"ר נעה לאה כהן (מכללת אמונה-אפרתה - המכללה האקדמית לחינוך ולאמנויות,
ומכון מופ"ת)
4) על האות וחווית הקדושה במרחב הטיפוגרפי הדתי
ד"ר אפרת גרוסמן (מכללת אמונה-אפרתה - המכללה האקדמית לחינוך ולאמנויות)

א'4: דת בעידן הקורונה

- חדר 326, בניין דילר (74)
יו"ר: ד"ר אלעזר בן לולו (אוניברסיטת אריאל)
1) השימוש במגיפת הקורונה להעצמת הדבקות הדתית:
דשותיהם של 'רבני הוויטוב' כמקרה מבחן
מר אלעזר בן דוד (אוניברסיטת בר-אילן ומכון Gires, אמסטרדם)
2) שיר לַמְעֵלוֹת; אִשָּׁא עֵינַי אֶל הַמָּסָךְ; הפילית פורמיות מקוונות בזמן מגיפת הקורונה
ד"ר אלעזר בן לולו (אוניברסיטת אריאל)
3) Contaminated Waters? Women's Experiences of Mikvah and Covid-19
Ms. Shayna Abramson Kovler (Hebrew University of Jerusalem)